СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 80. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 7. квітня 1931. VOL. XXXIX. No. 80. Jersey City, N. J., Tuesday, April 7, 1931. THREE CENTS.

З ВИВОЗОМ ФАРМЕРСЬКИХ ПРОДУКТІВ ЧИМРАЗ ГІРШЕ

ВАШИНГТОН. — „Бюро оф Аґрікœлтюрал Економикс оф ди Департмент оф Аґрікœлтюр" подає, що на протязі останніх 8 місяців експорт фармерських продуктів зменшився у порівнанню з минулим роком на $408,195,000. З того вносять, що з кінцем року сума та виноситиме понад пів біліона долярів.

До того треба ще додати, що в лютім вивезено зі Злучених Держав усього 137,000 бушлів збіжа. Це є найменший місячний експорт за всі часи, почавши від 1905 року.

Таксамо підупав вивіз американської вепровини.

СВЯТКУВАЛИ ВЕСЕЛО.

НЮ ЙОРК. — Мимо тяжких часів і не дуже то весняної погоди, тисячі людей взяли участь у Великодній параді. Одні радувалися, що вже скінчився піст і можна добре погуляти, а інші пишалися своїми новими весняними костюмами.

Церкви були переповнені. В катедрі св. Патрика було понад 6,000 людей.

ВОКЕР ВЕРНУВСЯ.

НЮ ЙОРК. — Мейор Вокер вернувся з відпочинку в Каліфорнії. Пішов до церкви помолитись, а потім взявся виготовляти відповідь на обжалування. Відбув теж конференції щодо чистки деяких міських апартаментів.

На стації повитало його кількасот людей. Кажуть, що привіт мав характер приятельський, але не було ентузіязму, ні особлившої радости.

РОЗВІДУЄ ПРО ПОЛІТИЧНІ ПОГЛЯДИ.

ВАШИНГТОН. — Джан Рескоб, голова Демократичного Народнього Комітету, вислав до демократичних лідерів по ріжних місцях Злучених Держав письма, в яких просить їх дати йому відповідь на ріжні питання політичної й економічної натури. Між иншим ходить Рескобови й про вияснення справи прогибіції в рядах партії. Акцію Рескоба уважають підготовкою до президіяльної кампанії в 1932 р. Рескоб хоче завчасу підготовити для демократичної конвенції таку плятформу, яка могла би партію скріпити.

НЕ ТАК ТО ЛЕГКО ВІДКРИТИ ХАБАРНИКІВ.

НЮ ЙОРК. — Вже 7 місяців ведуть слідство в справі продажности маґістратських суддів і не можуть знайти такого обтяжуючого матеріялу, з якого можна би певно доказати, що судді купують собі судейські місця.

Слідство спричинило усунення трох суддів. Провірено маєткові стани суддів, але доказів продажности не знайдено.

ДОПОМАГАЄ ЗБЛИЖЕННЮ НІМЕЧЧИНИ ДО АМЕРИКИ.

НЮ ЙОРК. — Густав А. Оберлендер зложив $1,000,000 і створив з цеї суми постійний фонд, з якого черпатимуть стипендії ті Американці, котрі схочуть посвятитися міжнародним справам і студіювати в Німеччині, а потім вертатись до Америки і тут передавати це, чого вони там навчилися.

Оберлендер хоче в той спосіб зблизити Америку до Німеччини.

Є він родом з Німеччини. До Злучених Держав прибув як іміґрант в 1888 р., коли йому було 20 літ. Зпочатку служив у книгарні й заробляв тижнево $7. Як фабрикант білля доробився міліонів.

ПРОПОВІДНИК УБИВ ПРОПОВІДНИКА.

НЕВАДА (Мізурі). — Євангелицький проповідник, Дж. А. Бравн, смертельно ранив револьверовим вистрілом проповідника Джорджа Райдера. Сталося це підчас суперечки і з зависти, що Райдер має краще поводження між вірними. Райдер помер у шпиталі.

ПОВІНЬ ПРИНОСИТЬ РАДІСТЬ І СМУТОК.

КОЛОМБОС (Огайо). — Весняна повінь потягнула за собою жертви в людях, які потонули в розбурханих филях ріки Огайо, але вона принесла теж велику пільгу фармерам і їх землям, які терпіли від посухи.

ГЕТЬ З ҐРЕФТЯРАМИ!

НЮ ЙОРК. — Підчас Великодня підносилися з ріжних проповідальних голоси протесту проти ґрефтярства, яке здеморалізувало ціле місто.

НАЩО Є ВЕЛИКДЕНЬ І ПАСХА?

НЮ ЙОРК. — Генри Морґентав, бувший американський амбасадор до Німеччини, говорив у Великодну Неділю на радіо до християн і жидів, взиваючи їх використати Великдень і Пасху на те, щоби в цілім світі терпимість, краса й справедливість заступили місце ненависти, переслідувань і насильства.

ХОЧУТЬ СТАБІЛІЗУВАТИ ДЖАБИ.

ВАШИНГТОН. — З кінцем квітня відбудеться в Атлентик Сіти конференція „Чембер оф Комерс оф ди Юнайтед Стейтс", на якій предметом нарад буде стабілізація промислу і занять.

ЗНОВУ ВБИЛИ В ЖУЧЦІ ЧОЛОВІКА.

Дионізій Онуляк і Дмитро Русу з Маґали (Буковина) забавлялися в одній хаті в Старій Жучці. Коли йшли вже над ранком до дому, вистрілив хтось до них з темноти. Онуляк упав і помер на місці, а його товариш був тяжко ранений. Щойно рано знайшли люди обидвох на дорозі й перевезли раненого Онуляка до черновецької лічниці. Вбивниками були Танасій Медвідь і Іля Українець зі Старої Жучки. Обидва зникли з села.

ЗРИВАЮТЬ ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНІ КЛИЧІ.

Дня 8-го лютого ц. р. в Бережниці (Сарненщина) підчас Загальних Зборів місцевої кооперативи „Український Гурт", які відбувалися в читальні кооперативи, командант місцевого постерунку поліції позривав зі стін читальні такі кооперативні та протиалькогольні кличі: 1) „В єдности сила; дружній череді вовк не страшний". 2) „Не пий, народе! Знай, що причина нужди й неволі — коршма єдина; знай, що горівка, це тії пута, в котрих воля твоя закута". Свій вчинок командант поліції мотивував тим, що таких кличів не можна вивішувати в прилюдних місцях.

ЗА БАГНЕТ — МІСЯЦЬ ТЮРМИ.

Новосілецький суд (повіт Збараж) засудив на місяць тюрми справника кооперативи з Паньковець, Івана Лизуна, за те, що підчас ревізії в нього знайшли військовий багнет. Цей багнет знайшли на полю діти Лизуна і принесли його до хати. За що то нині не судять!

ВІДДАЛЬ ЗЕМЛІ ВІД СОНЦЯ.

Віддаль землі від сонця виносить 150 міліонів кільометрів. Її можемо собі уявити тільки при помочи порівнання. І так: літак, який летить на годину зі скорістю 200 кільометрів, мусів би летіти 86 літ, щоби ту віддаль перелетіти. Щоби перелетіти віддаль від сонця до Марса, мусів би той самий літак летіти 130 літ, а віддаль від сонця до Нептуна 25,800 літ.

СКАРГИ ВОЯКА ПЕРЕД СУДОМ.

Перед варшавським судом відбулась розправа П. Бжехви, абсольвента ґімназії, який, будучи вояком 52. п. п. в Тернополі, писав до міністра військових справ скарги, мовляв, капітан Чинковський і сержант Ґабшевич його били грозили навіть смертю. Коли скарги до команди полку не помогли, вояк вислав скаргу до міністра, але заки прийшла відповідь, Бжехва скінчив військову службу. Тепер цю справу розглядає суд.

КОМУНІСТИ ПЕРЕД ПЕРЕМИСЬКИМ СУДОМ.

В Перемишлі закінчився судовий процес проти комуністів Цилі Коль, М. Левандовського і Леона Змінка, обвинувачених у головній зраді, яку згадані мали заподіяти комуністичною агітацією серед війська. Підсудну Цилю Коль засуджено на 10 місяців вязниці, а інших на один рік вязниці.

ВІДГОМІН ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ РОЗМОВ.

Агенція „Іскра" повідомляє, що до Варшави приїхав кореспондент „Таймсу" він буцімто повідомив українських політиків про подробиці, як у квітні Комітет Трох Ради Ліґи порішить українські зажалення. Він нібито відраджує Українцям вести розмови. Міродатні чинники, твердить згадана агенція, ствердили, що той чужинець не є кореспондентом, лише агентом Коновальця і інших закордонних чинників. Майже рівночасно зявився у Варшаві російський журналіст Неманов, співробітник „Сегодня" та „Последния Новости". Є теж, хоч іще несправджені, вісти, — твердить агенція „Іскра" — що цей журналіст відраджує Українцям переговорювати з Поляками на час травневої сесії Ради Л. Н. Є теж чутка, так каже ця агенція, що Неманов приїде до Львова, де буде на авдієнції у митр. Шептицького. Неманов і кореспондент „Таймсу" — кінчить агенція „Іскра" — це мабуть одна і та сама особа.

НАЇВНИХ БАГАТО.

До Романа Ворони, почтового урядовця з Язловець, приступив у Львові при вул. Словацького невідомий драбуга і продав йому за 200 зол. металеві перстені, переконуючи покупця, що вони золоті. Поліція арештувала в звязку з тим двох відомих обманців: Фридриха Тавбелеса і Бернарда Кляйна.

ВИСОКИЙ ПОДАТОК ПРИЧИНОЮ РОЗВОДУ.

Подружна пара віденських оперових співаків, д-р Шіппер і п-ні Ольшевська, розводяться задля дуже оригінальної причини. А саме: з уваги на великанські заробітки їх обох наложено на них податок 56,000 шілінгів річно. Д-р Шіппер і п-ні Ольшевська обрахували, що коли їм визначатимуть податок кожному зокрема, то він буде вчетверо чи пятеро нижчий від теперішньої суми. (У Відні податок там вищий, чим вищий прихід). Тому й внесли обоє на розвід, щоб таким робом бути зачисленими до нижчої кляси податників.

„КЕПЕНІК" З ПРАГИ.

У Празі арештували цікавого ошуканця, за яким поліція шукала від давна. Він заробляв великі гроші, набираючи по ріжних крамницях товар як „діловод праского архиепископа". Добродій, чи радше злодій Готліб Ріттер розбуджував скрізь повне довіря своєю зовнішньою появою і манерами. Він мав 71 літ і невичерпану фантазію, як обдурювати купців.

З ЛЮДСЬКИХ ТРАҐЕДІЙ.

В селі Якуші, ковельського повіту, стався такий випадок: Микита Гербач, хоруючи довго на сухоти, просив родину, щоби вона лікувала його, вислала до санаторії, або бодай до лікаря. Родина з ощадности не спішилась лікувати хорого Микиту, а його здоровля щораз більше ниділо. Відчуваючи, що і так скоро помре, Микита рішив помститись на родині за їхню байдужність до його нещастя і сам згинути. Він підпалив хату своїх родителів, а сам скочив у полумя і згинув.

ПІСЛЯ ЗЕМЛЕТРУСУ В СЕРБІЇ.

Югославянська преса подає подробиці останнього землетрусу в південній Сербії: Землетрус наробив шкоди в 21 місцевостях. Під одним домом згинула мати, батько і 4 малих дітей. Населення загрожених сіл і міст боїться ночувати дома і ночує в полі чи в горах, хоч там студінь і сніг. Уряд визначив 5 міліонів динарів для жертв землетрусу.

В ДОБУ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ.

У Вильні до реставрації головного двірця прийшав 30-літний Абрагам Шрельдман і просив подати собі обід. Реставратор подав йому обід, Шрельман пообідав, а прийшлось платити, він сказав, що є безробітний, не має ані сотика, а їсти мусів, бо голодний. Колиж реставратор у брутальний спосіб накинувся на нього і хотів віддати його поліції, цей бідака на очах публики кинувся під поїзд і згинув.

ПОЖЕЖА.

В Ясеновичах у Золочівщині вогонь спопелив будинки 6 господарів, вартости 20,000 золотих. Причиною пожежі була необережність одного з господарів.

САМОГУБСТВО.

В Угринківцях, пов. Заліщики, повісилася на мотузі під стодолою свого сусіда, Томи Литвинчука, 43-літна Юлія Сметанюк. Причиною самогубства була невилічима недуга.

НЕЩАСЛИВИЙ ВИПАДОК.

Відомий данський письменник Генрик Понтоппідан поховзнувся цими днями і зломив ногу. Понтоппідан має 70 літ і, як відомо, є лавреатом Нобля.

САМОВБИВСТВО В ШКОЛІ.

В державній гімназії в Нордгавзені коло Берліна застрілився підчас години науки в школі учень 7 кл. Ганс Пульмер. Він правдоподібно приніс до школи револьвер, щоби заякий стрілити одного професора, який начебто його переслідував, а в останній хвилині рішився наложити на себе руку.

ҐОРКИЙ ЇДЕ ДО СРСР.

На домагання радянського уряду Максим Ґоркий верне в квітні з Капрі до Москви, щоби взяти участь у свята першого травня. В Ленінграді утворено окремий комітет для вшанування Ґоркого з нагоди його повороту до СРСР. Ґоркий по двох місяцях вертає знов до Італії.

ВЛАСНИК КАМЕНИЦЬ — БАНДИТОМ.

В Лодзі поліція арештувала групу бандитів, якої провідником був Теофіль Шейнах, власник трох камениць і пекарні.

ЖАХЛИВЕ ВБИВСТВО У ВІДНІ.

В сінях одного віденського дому знайшли робітники дві відрубані ноги жінки. Поліційне слідство виявило, що робітник Врбік убив 25-літну служницю Міці Талер, а після вбивства почетвертував її тіло. Вбивника арештували.

АМЕРИКАНСЬКИМ ІНЖИНІРАМ УЖЕ ОСТОЧОРТІЛО КОМУНІСТИЧНЕ БАЗІКАННЯ

МОСКВА (СССР). — Кореспондент нюйорської газети „Таймс", Дюранті, в черговій телеграмі розповідає про життя американських інжинірів у Росії, яких большевики запросили для переведення в життя плянів їх пятилітки. Всі інжинірі скаржаться на те, що вони не можуть спокійно й продуктивно працювати, бо більша частина їх часу пропадає на ріжних конференціях та розмовах. Большевики впровадили своєрідну систему праці. Перше вони безконечно довго виробляють певний плян; потім довший час обговорюють його, поки затвердять, а коли доводиться приступати до здійснення вже затвердженого пляну, тоді ще треба його раз переглянути й зревідувати.

Така система праці забирає багато часу на ріжні непотрібні конференції й безконечну балаканину. Кождий американський фаховець бачить, що більшість його часу пропадає в даремних і недоцільнайпримітивніших щоденних потреб. Хоч американцям ця комуністична балаканина так насточортіла, що кожен з них радий був би радше глухим бути, ніж слухати комуністичних мудрагелів.

Життя родин американських фаховців також надзвичайно тяжке. Доводиться жити всім на самоті, бо російські родини з ними не сходяться, щоб не попасти на підозріння влади. Тому жінкам американських інжинірів доводиться ввесь час сидіти між чотирма стінами і до них розмовляти. Також багато затруднень стрічається при задоволенню найпримівніших щоденних потреб. Хоч американські родини поставлені в ліпші умовини постачання ніж російські, всеж труднощі з постачанням такі великі, що вони зрештою отроюють все життя.

Тому не диво, що більшість інжинірів, які приїхали з надіями на велику працю й на успіх її, тепер радів вирватися як найскорше з комуністичної Росії й лише чекають закінчення своїх контрактів, або нагоди, щоб розірвати їх. Навіть ті інжинірі, що жили на дикій півночі Аляски, чи Канади в лісах, не можуть витримати того, що доводиться переживати в Росії.

НІМЕЦЬКО-АВСТРІЙСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ БУДЕ ДОВЕРШЕНЕ.

БЕРЛІН (Німеччина). — В тутешніх урядових колах готуються приступити негайно по Великодних Святах до технічного переведення в життя митного порозуміння між Австрією та Німеччиною. Сподіваються, що зі сторони держав бувшої антанти не буде формального протесту проти митної унії цих двох держав.

В Австрії також всі партії стоять на тому, що треба як найскорше перевести в життя це порозуміння. В німецьких торговельно-промислових колах не скривають того, що Німеччина разом з Австрією буде домінувати економічно над південно-східними державами Европи.

ПОВСТАННЯ НА МАДЕЙРІ.

ЛІСБОНА (Портуґалія). — Воєнна залога острова Мадейри арештувала представників центральної влади й замкнула їх до вязниці. Серед арештованих знаходиться ґубернатор острова, який щойно прибув туди. Бунт скерований проти диктаторської влади в Портуґалії.

Правительство вислало проти бунтівників два воєнні кораблі й відділ війська в 500 осіб. Задля цензури, яку повстанці встановили на телеґрафах і телефонах, годі сказати, що там дійсно сталося.

ПЕРЕДВИБОРЧА КАМПАНІЯ В ЕСПАНІЇ.

МАДРИД (Еспанія). В слідуючу неділю відбудуться вибори до місцевих самоврядовань, а трохи пізніще до парляменту. Противники монархії розвивають жваву пропаґанду за републику. Кожні їх вибори кінчаються кличем: „Геть з монархією!", „Хай живе република!"

Серед учасників републиканських віч часто чуються викрики: „Смерть королеви!" Поліція старається підтримати порядок на вічах і не реаґує на жадні викрики проти монархії, чи взагалі проти теперішньої влади й короля.

ДУМАЮТЬ НАД ВСЕЕВРОПЕЙСЬКИМ ПОРОЗУМІННЯМ.

ПАРИЖ (Франція). — Занепокоєння, яке викликало німецько-австрійське порозуміння в справі знесення митного кордону між ними, поволі ущухає. Політичні кола й французька преса вже спокійніше обговорюють це порозуміння й стараються знайти шляхи, щоби без болю знезвралізувати його.

Для цього знову висувають ідею скоршого порозуміння всіх европейських держав й утворення всеевропейської унії, яку вже давно пропаґує Бріян. Стало відомо, що Угорщина й Італія не від того, щоб приступити незабаром до німецько-австрійського економічного союзу. Це ще більше підгріває гадку про необхідність утворення паневропейського економічного й політичного союзу.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинокe число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на з. зв. Foreign Money Order
Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ОДНІ РОЗУМНО, А ДЕХТО БАЛАМУТНО

На іншім місці оголошено письмо д-ра Стефана Федака до Обєднання, в якім він просить дати відповідь в справі $800, котрі надіслано до Земельного Банку з Америки „для д-ра Федака Стефана", а щодо яких нема досі відомости, на що ті гроші призначені.

Д-р Федак був досі головою Комітету Допомоги Українським Політичним Вязням. Комітет цей польська влада закрила, але д-р Федак продовжує далі свою гуманітарну акцію як адвокат і громадянин. Та не тільки д-р Федак, але й інші інституції в краю вже нераз доносили, що переслані з Америки гроші лежать довгими місяцями по банках, бо не знати, хто їх прислав і на яку ціль.

От недавно були поміщені подібні письма від митрополита Шептицького й д-ра Федака, а тепер маємо новий запит. Бачимо з того, що зложені нашими громадянами жертви, призначені можливо, як оті заквестіоновані $800, на негайну допомогу політичним вязням, мусять лежати у Львові довгими місяцями, а то й роками, бо ніхто не знає, що з ними зробити.

Таке саме є з грішми, які висилано на допомогу скатованим жертвам польської „пацифікації". Польща конфіскує вправді й висилані з Обєднання телеграми і реджістровані листи, але мимо того є ще способи, якими можна переслати до краю зібрані в Америці гроші своєчасно й на призначені жертводавцями цілі. І завдяки тим способам висилані Обєднанням жертви доходять.

Але є в нас амбітні одиниці, котрі говорять людям таке: „Вміли ми зібрати, то й знатимемо, як вислати, бо пощо давати „кредит" Обєднанню"? В такім випадку вже не висилає Обєднання, а той нещасний „кредит" дістає якийсь демагог, котрий вишле дуже часто так, що не знати, куди і на що, а часом „вшкварить" ще такого листа, що його конфіскують навіть у спокійніших часах, а не таких, які тепер край переживає.

Оті речі, як і багато інших, були саме причиною, чому свідомі люди тут на іміграції й там у ріднім краю були за централізацію збірок і посилок до краю, щоби лекше мати точну контролю над цілою збірковою акцією.

Обєднання взялося за ту роботу й її повело чесно й розумно. За ту роботу одержує „кредит" ціла наша іміграція. А проти неї є тільки приклонники хаосу і такі баламути, для яких власна амбіція важніша від порядку, а навіть від того, щоби наші вязні чи скатовані дістали на час допомогу.

О. Сновида.

ТІНЬ РОСІЇ

Всі мабуть звернули увагу на інцідент **Дрейзер-Синклер Луіс**. Очевидно, можна би було сказати Луісови, що сам собі винен, бо пощо ішов дивитися на большевицького Пільняка, пощо ішов „на совіт нечестивих"? Але справа має ширший підклад. Таких Дрейзерів, симпатиків духового большевизму, є більше і то не тільки в Америці, а й в Европі. Недавно писала московська „Літературная Газета", що чимраз ширші кола дрібної буржуазії на Заході зачинають симпатизувати з Совітами, чимраз більша скількість духових провідників Окциденту. І називає імена, як от той **Дрейзер, Ернст Глезер, Оскар-Марія-Граф, Ромен-Ролян, Барбюс, Дос Пассос і ин.** („Літер. Газета", 14. 2. ц. р., „Наші окцидентальні союзники").

Що це значить? Це значить, що **Росія зачала широко закроєну офензиву на Заході**, аби розкласти його громадську думку і прихилити до себе **на випадок неминучого — скоршого чи пізнішого — конфлікту між двома світами**. Росія памятає, що робилося підчас війни, коли то Англійці називали Німців „Гунами", а Німці Англійців розбійниками, піратами. Коли, щоби витворити настрій воєнний, треба було виховувати свої маси народні в атмосфері ненависти до противника. Алеж то були часи війни, а тепер є мир. Та мимо того Росія поступає як на війні: з одного боку шукає на Заході зрадників західної культури, з другого — виховує свої маси народні в атмосфері ненависти до всього европейського. Старається здвигнути **китайський мур новий між своєю державою і державами Европи й Америки**. Старається довести своїм піддатим, що все на Заході є „під псом" і гірше, ніж в Росії: економічно, мовляв, Захід паде, бо там „експльоатація" і кризи; політично теж, бо там — „диктатури буржуазії"; ну і духово — бо його культура є „культура розкладу". І ті нісенітниці втовкмачується малим дітям („піонірам"), старшим („комсомольцям"), дорослим, — по школах, в газетах, в армії, скрізь. **Ціле покоління виховується в атмосфері ненависти і погорди до окцидентальної культури** і особливо до Европи. І то в Росії, де панує найгірша форма політичного деспотизму, незнана в Европі; де є рабство працюючих, давно скасоване в Америці й Европі; де є терор під оглядом духовим, де ніхто не сміє інакше думати, як приписано большевицькими соборами, де большевицька інквізиція лютує, як не лютувала жадна інша в історії!...

Росії не тяжко провадити цю оглуплюючу шовіністичну пропаганду. Бо зросло вже ціле покоління в СССР, яке ані заграниці не бачило, ані не знає її навіть з книжок; яке вірить, що хоч в Росії зле, але що за границею, де є „буржуазія", ще гірше... В Росії лекше цю шовіністичну пропаганду провадити, бо в країні татарських традицій можна терроризувати населення так, як в свобіднім Заході не можливо. І Захід з тим нічого не зробить. Але одно він може і повинен зробити — це **недопустити цеї оглуплюючої пропаганди большевизму до себе**. Не допустити, щоби Росія творила в краях окциденту зрадників його культури і майбутних приятелів російської інвазії.

А тимчасом — чи і як бореться Европа? Прихапцем і припадково. Зачали Совіти нагінку на церкву, виступив Ватикан і протестантські церкви. Зачала Росія дюмпінг — виступили деякі промислові сфери... Зачала Росія нагінку на соціял-демократів, заступився II інтернаціонал. Все — як оборона, все принагідно, все, коли лиш „наших зачіплять". Нема тої пляновости, нема доцільности, яку виказує в своїй пропаганді Росія. Навпаки, одну руку стискається в пястук проти Совітів, а другою стискається кріваву руку большевизму або маниться його до себе...

Тінь Росії впала на Захід. Повно бродить в нім агентів большевизму, які захвалюють його касарняний устрій, його моральний розклад, його економічне рабство, як найбільші осягнення цивілізації. І то якраз ті захвалюють, які ані руш до того „раю" самі їхати не хочуть, а коли поїдуть, то — як той Панаїт Істраті — вертають зі словами прокляття для диявольського режиму...

Росія готується до неминучого зударення з краями Заходу. І тому виховує ціле своє населення в дусі крайнього шовінізму і погорди до Заходу, а рівночасно сіє зраду і погорду до західної культури на самім Заході. Найвищий час покласти цьому край. Найвищий час стати в обороні підстав західної цивілізації, до якої належимо і ми, Українці: моральности в родині, свободи релігії, незалежности національної і політичної волі. Коли ми не вратуємо від моральної гнилизни тих десять чи дванацять міліонів Українців поза межами Росії, що розкидані по цілій земській кулі, від отрути большевизму, ми вже не вратуємо від нього й цілої України.

ЩО ТАКЕ ЛЬОЯЛЬНІСТЬ?

На засіданні польського сенату, що відбулося дня 4-го березня ц. р., в дискусії над буджетом забрав слово сен. А. Горбачевський, котрий виголосив довшу промову, в якій торкнувся справи „льояльности", що не сходить з уст польських політиків усяких відтінків. Він сказав:

„В останніх часах висувається на адресу українського населення Сх. Галичини і на адресу його Парляментарної Репрезентації питання льояльности у звязку з замітом нельояльности. Прошу панів, випадає поставити собі питання, що це льояльність? Мені здається, що це питання поставив зовсім реально правник старинного Риму, цього Риму, який своїми правничими науками дав основу для будови новочасних правних систем. Отже цей правник обхопив проблєму льояльности афоризмом „HONESTE VIVERE ALTERUM NON LEADERE, SUUM CUIQUE TRIBUERE" — що значить, що суть і зміст права основується на тім, щоби жити чесно, другого не кривдити і віддати кожному те, що йому належить. Так, і ми також стоїмо на тому становищі.

Якщо йде питання про форму виявлення льояльности, то можна її ріжно розуміти: можна її оцінювати як певний психічний настрій, який основується на почуванню, але можна розуміти льояльність також як реальний факт, тому, що підкладом для льояльности є завсіди правні відносини — реальні, без огляду на те, чи мають вони характер приватно правний, чи належать до обсягу публичного права, — отже також до змірення цієї льояльности мусить бути вжитий мірник з реальними признаками. Якщо приймемо аналогію з системи приватного права, то треба також ствердити, що тепер теорія чесности чесного правного обороту чи добрих обичаїв найшла всюди приміщення в законодавстві новочасних держав, а та теорія ставить як принцип постанову, що обовязок чесности мусить бути обосторонній.

Тепер дозволю собі поставити питання, чи і наскільки українське населення, яке маю честь тут, у Високій Палаті, заступати, відповідає вимогам щодо сповнення обовязку льояльности? Загал цього населення несе всякого роду тягарі, оплачує податки, сповняє оплати, данини, всякого роду повинности; та не тільки те, але приносить в жертву для польської держави те, що громадянин може мати найдорожче: платить податок крови. Пригадаю панам, що завірюха з 1926 р., якої театром були вулиці столиці, втягнула в свій крутіж також і нас, що і там українська молодь, яка виконувала обовязки військової служби, що ті вояки в поважному числі віддали своє життя, борючися не за свій інтерес, або своїх найближчих. Це була жертва для держави і та жертва хіба дає нам право жадати всіх тих прав, які нам згідно з конституцією належаться'.

Не в тім діло, щоби довго прожити, а в тім, щоби життя марно не пройшло.

* * *

Тисяч разів покаєшся, що говорив, а один раз, що мовчав.

* * *

Світ все останеться світом, хоч його сліпий не бачить.

ДО ТИХ, ХТО ВИСЛАВ ЗБІРКИ ДО Д-РА С. ФЕДАКА.

Д-р Стефан Федак, адвокат у Львові, переслав до Обєднання слідуючого листа:

Львів, 12 березня 1931 р.

П. Т.

Обєднанне Українських Організацій в Америці.

Високоповажані Панове!

В другій половині грудня минулого року надіслано до Земельного Банку у Львові через якийсь Банк у Данцігу $800 (словами: вісімсот долярів), без ніякого письма. Лишень на коверті було зазначено „для д-ра Федака Стефана". До нинішнього дня не прийшло ніяке повідомлення, на що тоті гроші призначені.

Тому просимо порозумітися з тамошніми запомоговими товариствами і прислати нам відповідне вияснення щодо розділу і призначення присланих грошей.

Рівночасно повідомляють нас із „Зем-Банку", що надіслано від Вас на руки д-ра Стефана Федака $200 на допомогу політичним вязням. Я щиро дякую за сю допомогу, яка нам дуже придалася. Очікуючи скорої відповіди, остаю

з дружнім привітом

Д-р Стефан Федак.

Від Обєднання: Згаданих вище $800 лежать у банку вже від половини грудня. Значить, якщо выясниться ту справу негайно, мине якого пів року, заки гроші підуть на ту ціль, на яку вони повинні бути зужиті ще в грудні 1930 р. Тому проситься всіх, які були згадані в попереднім оголошенню, як і тих, що вислали згаданих $800, щоби негайно повідомили Обєднанне, хто це вислав і на яку ціль.

OBYEDNANYE,
P. O. Box 122, Hudson Terminal,
New York, N. Y.

Цивілізація.

Учитель говорив про медведів, що їх давно було богато в нашім краю, але цивілізація їх винищила. А опісля питає:

— Чи знаєте, діти, що то таке цивілізація?

— То така слабість, — каже один хлопець, — від якої медведі гинуть.

I. Бондар.

ДЕЩО ПРО ТАНКИ

(8)

Без знання законів музики, ритміки, рухів (плястики) й міміки годі витворити, чи аранжувати український народній танок так, як того вимагає сама справа. Як без знання історії релігійного світогляду нашого народу, походження його релігійних пісень, переказів, звичаїв і танків не можна піднести релігійно-обрядові танки на вищий ступінь, таксамий без основної музичної освіти, без знання людської душі й рухів, які звязані з певними переживаннями душі, та взагалі без знання плястики, одним словом: без відповідної підготовки годі братися за реформу, або творення українських народніх танків. А матеріялу в українському танковому фолькльорі є багато.

Наведу такий приклад, що значить ритмічний танок і як його приймають цивілізовані народи. Відомий танок „Польку" створила, а може по своєму переробила, майже сто років тому одна чеська дівчина, Анна Слезакова. І цей танок вийшов таким універсальним та зрозумілим людям, що майже всі цивілізовані народи його танцюють уже скоро сто років і годі сказати, чи перестануть коли його танцювати. Це тому, що той ритм, який вложений, в цьому танку є, так би мовити, універсального характеру. Коли то ми діждемося своєї „Слезакової", яка створилаб, наприклад, танок „Україна", котрий танцювали би хоч не ввесь, то хоч частина цивілізованого світу!

Наскільки наші танки чужі і не зрозумілі Европейцям, можу подати за приклад ось хоч би таке. В книжці, на 446 сторінок завгрубшки, про танки, яку написав Gaston Vuillier „A history of dancing", про український танок говориться лише таке:

„Let us now turn to the other extreme of Europe. According to Fertiault, Russian tread on one spot almost without changing ground in their popular dances.

"Then turn and turn on the flat of the feet, moving their shoulders, and arms, and hips clumsily, to the sound of a long guitar called the balalaika, supplemented by the singing, the shouts, and even the whistling of the spectators."

But M. Fertiault knew nothing of the dance known as the Little Russian, and M. Gaston Schieffer says:

"...in a barn or at a tavern door, the guitarist, whom we find here, as in Spain, plays a slow air. Each dancer, singing the while, executes a step by himself. He thumps the ground with his heels, at first slowly, then with increasing speed, but with an air of gravity, his hands on his hips and begins again. But no longer alone. A partner presents herself and without touching each other, the two perform a pantomine, the motif of which is the eternal theme of coquetry. The girl is casual, the lover pursues to divert his attention. then throws down a flower, he picks it up and strives to catch her... This is the so called Little Russian."

Отже все, що написано про українські танки в величезній праці, яка багато місця уділяє танкам навіть полінізійських дикунів. Чому це так, хай сам читач подумає над цим.

В другій праці про танки, які народи принесли до Америки, знаходимо згадку лише про один український танок „Коломийку" й той, старанням якогось „карпаторуського" священика, названо так, як читач прочитає нижче. Книжка ця зветься:

1. "Folk dances from old homelands" — Elizabeth Burchenal, A. B.

Russian dance — Kolomyjka — by Town Kolomeyja.

Тут подається мотив одної з коломийок, а далі йде опис танку. Цікаво, чи хтонебудь щось зрозуміє про наш танок, або зможе хоч приблизно протанцювати його, коли прочитає нижче поданий опис. Подаю точно все, що є в тій книжці про український танок:

Reverse, kolo other way, kolomeyka, holubetz, Zwizda, otherway holubetz, Reverse Grand right and left, kolomejka, holubetz and reverse. Koshik, otherway holubetz, and reverse.

Отце й все.

Скільки знають про наше мистецтво чужинці, можна бачити ще з одного прикладу, де автор-чужинець подає „український" пісню, а властиво це пісня якихось козаків. Мабуть Астраханського козачого війська, що живе над Волгою. Книжка та зветься:

"Characteristic songs and dances of all nations. — James Duff Brown." А в ній читаємо: Ukrainian song (East Russian Folk Song.)

At Sarataff and Tzaritzine
When Volgas's surges love the shore
. . . .
Great Peter, Russians Lord and King!

Такий початок і кінець ніби української пісні, в якій нема нічого українського. Тут подано мотив козачка з такою припискою:

Cossack Dance.

This dance was first published early in the present century, but is probably much older. The cossack dance, like these of their neighbors, Tartars, are marked by a good deal of howl clapping and foot-stamping. Many of this semi-bardareric.

Як бачимо, ще замало для популяризації між чужинцями нашого танку й пісні, коли ми будемо виступати з ними лише поміж собою й для Українців, або навіть принагідно перед чужинцями, а треба ще великого наукового, всестороннього опрацювання наших танків та фахового писання про них у чужинецьких спеціяльних журналах і газетах, коли не можемо спромогтися видати відповідну наукову працю, на яку чужинці звернулиб увагу як на солідну наукову роботу.

Ось і тут для фаховців народної штуки, а зокрема танку, є велике поле до праці.

Значіння розуміння краси.

Ще в старих часах грецький фільсоф Плятон звернув велику увагу на значіння краси в життю людини. Він говорив, що краса є відбитком ідеального світу на землі, що вона є спогляданням будучини й будителем в душі людській прагнення до вищих ідеалів. Та, на думку тогож самого Плятона, любов до красивого й прекрасного ще не є збагненням, зрозумінням властивої краси. Для зрозуміння й збагнення краси потрібний довгий шлях естетичного виховання. Шлях цього виховання полягає в тому, що любов до одного фізичного красивого тіла поширюється поволі на всі красиві тіла й тоді через узагальнення можна збагнути всю повноту краси.

Це перший ступінь розуміння краси, бо він обмежується лише розумінням краси фізичних тіл. Після того йде прокидання любови до духовопрекрасних річей, що поволі приводить до розуміння, а тому й плекання та шанування духової краси. Плятон каже, що лише краса відроджує душу до ідеального життя, бо вона є єдиний відбиток ідеалу в земному життю людини. Після Плятона світ знає багато учителів та оборонців краси. Згадаємо, наприклад, Шілера, який у XVIII. століттю був найзавзятішим оборонцем краси. В одній зі своїх творів він писав про красу так: „Все те, що ти збагнув дозрілим розумом після століть довгих, те вже пізнали діти у символі довічної краси. Що тут здибує нас у вигляді краси земної, колись устане перед нами як істина сама. Так ось ідіть через стежки таємниць крізь форми чисті, найчистійший звуків світ, ввесь час до височин високих, до найчистійшої краси по дивних сходах тих поезії святої". Шілер вимагав краси від всіх прояв життя людського, а тим більше від моральних людських вчинків.

Так саме англійський фільософ Рескін в XIX віці вимагав впровадження естетичного виховання серед дітей та в широких народніх масах. Він казав, що краса тісно звязана з моральністю та релігією, тому, що обєкти їх ідеальні й вічні. Він вимагав, щоби краса пройшла в найтемніші закутинки людського життя. А покійний уже український критик Микола Євшан у своїй праці „Під прапором мистецтва" про мистецтво говорить: „В приготовленню тої возвищеної атмосфери серед загалу, у вихованню одиниць і цілих поколінь в тім напрямі, щоб зробити їх серця здібними до приняття та плекання в собі всього гарного, радісного й величного, лежить найбільша місія всього мистецтва".

Відповідно до такої ваги та значіння ставляться певні вимоги й до самого працьовника в мистецтві. Артист-творець, коли він не є лише артистом-ремісником, крім набуття потрібних теоретичних даних для розвитку свого талану, повинен, коли хоче бути дійсно творцем і має до того потяг, замкнутися в собі самім. Віддатися всім своїм єством виключно свому мистецтву. Всі свої ідеї й погляди на життя він повинен висловлювати лише при помочі свого засобу мистецтва, що мусить стати одинокою його мовою до людей, одиноким ідеалом його життя. Він повинен сам злитися з тим, що він творить і бути гідним та достойним створити його, посідаючи внутрішню власну красу. Лише тоді він здібний створити щось велике, щось таке, що захопить своєю красою, чистотою, й ідеєю маси, коли в собі самім знайде повне задоволення, **що він своїм мистецьким засобом** виявив усе те, що палало в його души.

(Конець буде)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

БЕРІМ СПРАВУ ПОВАЖНО.

Старий геркімерський Лемко хотів може добре зробити, але по правді своєю писаниною нічого путнього не втяв. Бо можуть знайтися Лемки, які подумають, що він кпить собі з лемківського говору. А таке може легко відтягнути Лемків від українства. До Лемків треба говорити щиро й поважно, як до своїх рідних братів. Треба пошанувати їх мову, ношу й звичаї, бо вони дорогі кождому лемківському серцю. А й наш український нарід може гордитися, що на його границях держить сторожу таке тверде українське плем'я як Лемки.

Скорше чи пізніше, а всі Лемки пізнають, що хоч вони бесідують по лемківськи, але дух їх є український і самі вони частина великого й славного українського народа.

Марія Рудавська.

Мікіз Ракс, Па.

—o—

ВЛАСНА ХВАЛЬБА СОРОЧКИ НЕ ДАСТЬ.

В „Сурмі," органі У. В. О., з січня 1931., ч. 1. (40) поміщено звіт під наголовком: „I. **Протести поодиноких організацій**". В тім звіті читаємо таке: „5. Х. відбулися збори „**Ліги Визволення України в Пісбургу**". Це були перші протестаційні збори Українців за океаном, що заразом завізвали всіх Українців в Америці до протесту проти польського терору. Зібрано на активну боротьбу 300 дол. і т. д."

Ця новинка не є згідна з правдою. Така хвальба (звідки вона не вийшла би) є дуже нерозумним і нешляхотним поступованням. І не є ніякою правдивою реклямою для Ліги в Питсбургу. Зазначую, що я не думаю нападати на Лігу, ані на дорогий мені орган „Сурму", але хочу тільки справедливо підкреслити, що такі самореклями не повинні мати місця, особливо коли ходить про таку важну справу як протестаційну акцію проти Польщі. Бо не Ліга й не Пітсбург і його збори розпочали і перевели ту велику акцію, а кождий знає, що „Обєднання" взивало в „Свободі" ще від вересня 1930 до протесту проти ляцького терору. Я сам, будучи ще в Шикаго, на підставі цього поклику Обєднання, був на зборах Протестаційного Комітету Злуки Національних Товариств ще 5 вересня 1930 р. І цей комітет зарядив опісля ... листопада віче, на якім зібрано $638.00. Значить, комітет в Шикаго зачав акцію скорше від пітсбурської Ліги і більше зібрав грошей, але ми тим не хвалимося, що буцімто ми в Шикаго дали перші почин до протестаційної акції. Це було би прямо смішно таке говорити, навіть як би нам та честь припала. Але, коли вже піднесено цю справу, то чейже ми в Америці вже добре знаємо, хто тут веде провід у всякій загально-народній праці, та хто почав останню протестаційну акцію. Цеж ніхто инший, а наше Обєднання. А в Обєднанню є частка роботи кождого з нас.

С. Мусійчук,
Честер, Па.

У нотаря.

Я хотів би собі ще одно застерегти в завіщанні, а саме, щоби над моїм гробом хор відспівав кілька пісень.

— Добре. А які пісні, пане, хотіли би ви почути?

—o—

— Тепер направду не знаю, навіщо я завязав цей ґудз на хусточці?! На всякий випадок вибю Юрчика, висварю жінку та натягну Придаткевича на яких двацять долярів, то одно з тих трох річей напевно означатиме той ґудз на хусточці.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Про Шевченка на радіо.

Дня 21. квітння відбудеться на радіо концерт в память 70 роковин смерти нашого Кобзаря Тараса Шевченка. Концерт відбудеться заходом композитора Углицького заходами Нешенел Бродкестс Ко.

Виконані будуть ріжні композиції п. Углицького, а зосібна уривки з опери „Вій", яку він закінчує.

На початку концерту один американський професор переповість по англійськи життєпис Шевченка, а також подасть деякі відомости про Україну.

Точна година цього інтересного концерту, назва стації, як і програма будуть незабаром проголошені в „Свободі" між новинками.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

До місцевих Щкіл та Учнів українського танку й до Громадян.

Браття!

В самих початках підготовки плянів на виступ у Метрополитен Опера мали ми плян поділити проби так, щоби стало часу і на фільму і на ґенеральну пробу і на відпочинок. Та довший час не можна було дістати сцени Опери на два дні, лиш на один, а фільмові компанії в Ню Йорку не мають таких великих студій, щоби помістити всіх учасників.

Однак по довгих заходах удалося нам таки дістати сцену Метрополитен Опери на пятницю, 24. квітня, і на суботу. 25. квітня, і тому ми хочемо використати сей щасливий припадок для як найдокладнішого підготовання вистави в усіх подробицях.

Щоби отже осягнути повний успіх наших велитенських заходів, треба зробити такі проби:

1. В пятницю, 24 квітня 1931, в годині 12-тій в полудне (але точно!) на сцені Метрополитен Опери, щоби зняти фільму з танцюристів. Така проба потреває з 5 годин, і вимагає праці та напруження ума!

В суботу, 25 квітня, в годині 2-гій попол., треба зробити ґенеральну пробу зі співаками, музикантами й очевидно, танцюристами, щоби в подробицях викінчити артистичну сторону вистави-балету. По пробі мусить бути відпочинок, щоби мати сили на сам виступ в годині 8-мій ввечір.

Щоб улекшити побут в Ню Йорку, Комітет постарається о нічліг з пятниці на суботу для всіх тих що не мають знакомих у Ню Йорку. Лише дайте нам заздалегідь знати, хто потребує нічлігу.

Щоби дістатися на сцену в Метрополитен Опері на пробу, мусите дістати окрему перепустку від розпорядчика в Школі Танку В. Авраменка, 35 Іст 2-га вул., найдальше в год. 11-тій перед пол., в пятницю, бо в год. 12-тій розпічнеться знимка на фільми!

Дуже просимо наших Танцюристів, їх Родичів, Опікунів та Патріотичних Громадян приноровитися до тих конечних вимог та розпорядків і всіми силами усувати трудноші, получені з орґанізацією та переїздом, навіть коли би до сього треба було ще більшої посвяти ніж дотепер.

Здорові були!

Управа Школи Нац. Танку й Ювилейний Комітет Свята:
В. Авраменко, **Н. Новак.**

Fellow Members of Ukrainian Folk Ballet: Please, do your best to arrive in New York Friday, April 24, 1931, before 11 o'clock A. M. to be able to take part in filming the Ballet at the stage of Metropolitan Opera at 12 o'clock noon sharp! General rehearsal next day 2 P. M.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Базар Жіночої Громади і святочне для безробітних.

Товариство „Жіноча Громада" в Ню Йорку вже раз проголошувало, що від половини минулого місяця ведеться „Базар", з якого дохід призначений на Українську Народну Лічницю у Львові. Цей „Базар" буде ще тревати цілий місяць квітень, далі в помешканні „Жіночої Громади" при 35 Іст Другій Вулиці, другий поверх.

Українська Народна Лічниця у Львові вже є на викінченні і виведена вже під дах. Тепер потрібні ще фонди на те, щоб її привести остаточно до такого стану, аби в ній могли найти приміщення і опіку хворі Українці. Потреба такої установи показалася наглядно в час останнього ляцького терору, коли в Народній Лічниці, і то одиноко в ній, могли найти опіку і лікарську поміч жертви польських знущань.

Просимо українське громадянство з Ню Йорку й околиці піддержати наше діло, а тим самим добру народну справу.

„Жіноча Громада" хоче цього року прийти ще з допомогою тим украінським родинам, котрі найшлись в біді наслідком пануючого тут безробіття. Ми не можемо багато зробити, але хочемо бодай подбати, щоб ці безробітні і їх родини хоч на Великдень не засідали до порожних столів.

Роздача таких кошиків з дарунком на свята відбудеться в суботу, 11 квітня, в помешканні „Жіночої Громади", перед полуднем. Просимо тих, хто вважає, що йому така поміч належиться, зголоситись в той час в „Жіночій Громаді", найкраще з порученням від свого братства чи товариства.

Рівночасно просимо наших заможніших громадян, щоб до того часу принесли від себе продукти та те, що думають подарувати, щоб те все можна було розділити на кошики, якими будемо обділювати потребуючих. Особливо просимо про такі речі, як мука, яйця, масло і тим подібне. Відомий український масар д. Стасюк обіцяв дати від себе мяса, скільки буде треба, так, що нам головно важні инші продукти.

Тому просимо українське громадянство Ню Йорку й околиці не забувати у великодний час про наших менше щасливих земляків і помогти їх розвеселити хоч у цей святочний день.

Дарунки просимо приносити вже на протязі найближчого тижня (починаючи від 6 квітня) до помещкання „Жіночої Громади" при 35 Іст Друга Вулиця, другий поверх, від 2-ї години пополудни до 11-ої години ввечер.

За Виділ „Жіночої Громади":

Марія Скубова, голова;
Пелягія Дембіцька, секр.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Відозва Головної Управи Чорноморських Січей.

В ч. 1. часопису „Чорноморці", урядового органу Головної Управи Чорноморських Січей в Америці, оголошено слідуючу відозву:

Українському Громадянству,

Членам і Членкиням Січей у Злучених Державах і Канаді Січовий Привіт.

Отсею дорогою повідомляємо Українське Громадянство про оснування Централі Чорноморських Січей в Америці, а членів і членкинь Січей закликаємо до обнови організаційного життя, яке ще недавно так блискучо розцвиталось, а тепер приспало наслідком безвідповідальних потягнень шикаґовського проводу Січової Організації.

Сильна і велика колись Січова Організація тепер розбита, бо більшість Січей не погодилась на диктати ген. Скоропадського і, не визнавши накиненого проводу, стала оподалік всяких чергових блахманів гетьманських ідеольоґів. Давши, однак, гідний відпір усім зазіханням Скоропадщини, Січове Товариство не найшло настільки сили, щоб зеднати усі свої відділи в одну цілість і дальше прямувати тими шляхами, що їх йому вказала січова традиція і заповіт тих борців, котрі поклали своє буйне життя на полях збройної боротьби в обороні світлих ідеалів народу. Це зовсім зрозумілий наслідок пережитих потрясень. Але сьогодня ділить нас від цього періоду вже кусень часу і ті рани, завдані січовому рухові, вже не ятрять. Осталися вони тільки болючим спогадом і наукою на майбутнє.

Щоб не допустити до цілковитого застою січового руху в Америці, три Січи в околиці Ню Йорку, а іменно: Чорноморська Січ в Ню Йорку, Чорноморська Січ в Джерзи Сіти і Січ ім. Д. Вітовського в Нюарку, оснували нову централю з осідком в Ню Йорку, вибрали тимчасову управу, і закликають усіх, котрим лежить на серці добро українського народу і тут і в старім краю, обновити січове життя!

Реорганізуйте розбиті Січи! Організуйте нові Січи! Творіть нове життя на місцях і новий рух у громадянстві! У сильній зорганізованій формі можемо постійно пособляти справі визволення рідного краю, взяти цілість нашого життя на рідних землях в один визвольний плян і самодисциплінованістю покладемо край усякій рознузданости.

Ніякі доктрини, ніякі велеславні і протимілітаристичні кличі не причинилися до здвигу українських народніх мас у 1918 році. Цей здвиг був наслідком росту наших січових організацій; не булоб їх, то не булоб і того всенароднього зриву, що кинув тисячні армії у кроваву розправу з ворогами. І хоч наші кроваві змагання не увінчались успіхом, то ми не можемо падати духом, не сміємо оставатись бездільними, але мусимо бути готові, щоби в рішаючій хвилі кинути свої сили по стороні своєї справи і в той спосіб порішити долю українського народу.

Ми віримо, що — поставивши тривкі основи під січове організаційне життя — створимо один сильний мур, об який розбиватиметься все, що є диктоване низькою злобою, спекуляцією і загумінковістю. Своїми скромними силами хочемо дати почин до нового життя. Хочемо згуртувати все здорове до праці для рідної справи. Зокрема хочемо звернути увагу на нашу молодь, вхопити її в організовані рямки й задержати її для грядучих подій як цей актив, що зможе причинитися до здвигнення Храму Державної Соборности України.

У своїх змаганнях до осягнення витичених цілей Чорноморські Січи будуть держатися простої націоналістичної лінії. Не будемо входити в компроміси з національними ворогами, зовнішніми чи іншими. Не будемо вмішуватися в церковні чи політичні непорозуміння громад або груп, бо віримо, що національне поле є аж надто широке для спільних і поодиноких змагань; щоби лише побільше охочих рук до праці.

До Українського Громадянства звертаємося з просьбою підтримати нас у наших змаганях, а до Січового Товариства кличемо: Хто охоту має, хай йде з нами, бо є в єдности сила!

На бажання висилаємо делеґатів. По всякі інформації просимо писати:

Ukrainian Athletic Ass'n,
Box 140, Sta. D,
New York City.

За Головну Управу Чорноморських Січей в Америці:

Голова: Дмитро Білецький.

Організаційний реферат: Іван Гриник, Іван Готра, Пилип Пальків.

Військовий реферат: Дмитро Чорнюк, Іван Перчишин, Микола Петришин.

Пресовий і пропаґанда: М. Д. Величко, Евген Драґінда, Володомир Кушнір.

ВІДОЗВА

до односельчан села Руди, пов. Рогатин, Галичина.

Комітет села Руди одержав з рідного села лист, в якім наші браття благають у нас помочі для Рідної Школи і Читальні. Ви знаєте, що в нашім селі побудовано двоповерховий Народний Дім, та що тепер там такі відносини, що годі дістати від нашого селянина цента, бо він його не має.

Односельчани з Нюарку закупили для читальні книжок за $20. І помагаємо, як можемо. Але ту поміч треба збільшити, щоби в селі поширилася просвіта, бо це тепер найкраща зброя в нашій боротьбі з ворогами.

За Комітет: **Н. Дорошенко,** син Михайла, голова (5 Belmont Ave., Newark, N. J.), **Дорошенко,** син Івана, скарбник; **Іван Копцюх,** писар.

Діягностика.

Лікар: Як з оглядин виходить, ви нездужаєте на хронічне затроєння нікотиною.

Хорий: Алеж пане доктор! Я зовсім не курю!

Лікар: Що? ви не курите? Чомуж ви мені відразу не сказали того?

ЛИСТИ З РІДНОГО КРАЮ

(Подаємо в оригіналі ті листи, що наспіли з краю в справі останніх подій. — Ред.).

Радянська Україна 16. II, 1931.

Дорогий Тату!

Я одержав Вашого листа й бачу, що Ви знаєте трохи про наше життя. Та тоді ще мало було біди, бо тепер життя стало ще гіршим. У мене забрали корову, 3 вівці й поросятко. У Ваших доньок М. і Н. також забрали корову, 5 овець і свиню. Хто ще мав сяке-таке хазяйство, то тепер влада остаточно нищить його й каже, що навіть хати порозвалюють. Мабуть страшний суд почався над нами й загибіль висить над головою кождого. Життя таке страшне стало, що кождий просить смерти, бо нема сили стерпіти всіх мук.

Ви, дорогий Татусю, пишете мені, що в нас робота йде вкупу. Та робити накупу (комуною) не страшно, але доводиться від всього відмовлятися, що колись мав, а навіть з власної хати виганяють на вулицю. Життя таке стало, що ранком не знаєш, як до вечера доживеш, а лягаючи спати, не знаєш, що ніч нового й неприємного принесе. Влада уже остаточно замучила нас і здається, що вже далі так жити не можна.

Можливо, ми пішлиб усі докупи робити, колиб бачили, що тим ліпше від нас живеться, хто в колективах працює. Та там також, як тільки зберуть урожай, влада забирає все, а тих, що робили, лишає без шматка хліба. Всі мусять мовчати, бо нема кому жалуватися — влада сама грабує. Ріжні зайди не мають своїх хат, то хочуть, щоб і з нас ніхто нічого не мав свого власного.

Ми дуже тяжко тепер бідуємо. Нічого на Україну ніхто й ні звідки не привозить, а все, що тільки в нас є, вивозять з України. Все, що в нас було на Україні, то все пішло від нас, а людей гонять, як худобу до корита, до одного кітла їсти те, що дадуть московські господарі-комуністи.

Дорогий Татусю! Напишіть, як Ви працюєте, яку роботу робите. Нам дуже радісно одержувати від Вас листи, бо з них бачимо, що не скрізь нарід жиє в такому безправстві й біді, як у нас на комуністичній Україні.

Ваш...

Другий лист тогож автора з 7. березня 1931 р.:

Добрий день, Дорогий Тату!

Перше всього спішу повідомити Вас про своє життя. Як ми тепер живемо. Дорогий Тату, того Ви собі не можете уявити. В нас тепер дуже велика біда. Дома все пропало й нічого не лишилося. Шкода Вашої праці, що Ви ціле життя своє працювали й нам пособляли. Ми хотіли також, щоб щось у нас було, а щоб не бути таким голим і босим, як пяниця К... і дещо зробили. Та тепер прийшла московська комунія й все пропало.

Шановний Тату! Як я ще був нежонатим, то Вам хтось писав, що я гуляю й Ваші гроші пропиваю. То неправда. Можливо, що іноді й гуляв, але все старався, щоб у мене був добрий віз, коні, щоб можна було виїхати й між люди не сором показатися. Та тепер бачу, що булоб ліпше, колиб я пив та гуляв, бо, пропивши все, я тепер був би такий самий, як інші, й влада мене любилаб і до комунії пішов би охоче. А тепер я не маю ніде доступу й всі на мене дивляться кривим оком.

Вашого свата, а мого тестя, большевики вже так „розбазарили", що він лишився голим. Забрали від нього хату й він пішов працювати на комуністичну панщину. Був би він радий, щоби вже на цім покінчилося, а то може повезуть десь на Сибір, чи до Архангельска на каторгу.

Я тепер учусь на кваліфікованого робітника. Першого травня скінчу курси й тоді доведеться їхати на роботу, туди, куди влада пішле. Булоб нічого вчитися, колиб не великі недостатки, які всіх мучать і ріжуть живцем. Дома діється щось страшне. Мама й П... все плачуть з біди. Бачучи це все, я просто божеволію, не знаючи, як зарадити горю. Зробився я таким нервовим, що здається не зможу всього пережити.

Та вже годі. Коли одержу від Вас листа, напишу тоді ще.

Цілую Вас міцно. До побачення.

Ваш...

ПОЗІР! ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Повідомляється отсим джерзисітське Громадянство, що ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ відбудеться в неділю, 19-го КВІТНЯ, в годині 3-тій пополудни, в Гали St. Peters, 149 York St. (межи Warren і Van Vorst).

Тому проситься всі Товариства, Сестрицтва, Братства і всіх Громадян стриматись на той час з мітінгами та іншими підприємствами, а прибути на сей концерт „помянути не злим тихим словом" нашого ґенія-пророка Тараса. 80

Комітет Укр. Спів. Товариства ім. М. Лисенка.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 146, повідомляє усіх місцевих і позамісцевих членів, щоби обовязково явились на збори 12 квітня, точно в годині 12.30 в полудне, в Укр. Школі при МікКей і Галек. Буде справозданнє за 3 місяці і другі важні справи. На мітінгу будемо принимати нових членів без вступного. Проситься довгуючих ще раз вирівнати свої залеглости. Товариство не може платити вкладок за членів. Довгуючі будуть суспендовані без попереднього повідомлення. — Максим Головчак, предс.; Стефа Хомяк, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорожська Січ, від. 75, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що з причини Великодних Свят мітінг не відбудеться 12 квітня, а за те відбудеться 19 квітня, в годині 1.30 пополудни, в гали парафіяльній, 3464 Сікот. Проситься членів і членкиць прибути на сей мітінг, бо маємо важні справи до полагодження. Члени, котрі довгують понад 2 місяці, коли не вплатяться і не вирівнають своїх залеглостий, будуть суспендовані. — Вас. Чмир, кош.; Іван Саупецький, кас., Іван Нагорняк, секр.

ЛІТЛ ФАЛС, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 330, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 19 квітня, в годині 2-ій пополудни точно, в гали У. Н. Дому. Кождий член обовязково має явитись на мітінгу, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглі розмети, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Микола Паламар, секр.

ЛОРЕЙН, О. Подається до відома членам Бр. св. Івана Хрестителя, від. 34, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 19 квітня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній, після ухвали річного мітінгу. Обовязком є кождого члена прибути на сей мітінг. Члени, котрі не являться на мітінгу, мають доручити свої вкладки до 1 день по мітінгу, або повідомити секретаря. В противнім разі довгуючі без виїмки будуть суспендовані. Місячні вкладки будеться висилати 27 квітня. Урядники не будуть ходити по колєкті, бо на се є мітінг, або сам член має доручити. — Микола Фрелик, предс., Іван Ґіль, кас.; Дмитро Колачко, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Згода, від. 62, повідомляє всіх своїх членів, що надзвичайний мітінг відбудеться в неділю, 19-го квітня, точно в годині 2-ій пополудни, під ч. 6177 Ґленмор Евеню. Проситься усіх членів, місцевих і позамісцевих, прибути на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. — Кароль Кропивницький, предс.; Петро Кокодинський, кас.; Іван Сливар, секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Збірка на боевий фонд.

На хрестинах в громадянина Стефана й Теодори Могилі: шановні гості не забули також і про Рідний Край.

Кума, панна А. Ґенеґа коротенькими словами представила події в Рідному Краю й закликала присутніх до жертв на допомогу визвольній боротьбі.

Жертви зложили: Ст. Могила $2; Гр. Кардаш, А Ґенеґа, Гр. Налепа, М. Петала, А. Світлик, В. Кардаш по $1; М. Ґенеґа, К. Могила по 50 ц.; Ю. Атаманчук, А. Литвин, Гр. Рудницький, М. Кардаш по 25 ц. Разом зібрано $10.

Збіркою занималися куми Гр. Кардаш і панна А. Ґенеґа.

Гр. Кардаш.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На сироти.

Жертвували на Українську Захоронку Сиріт в Теребовлі від Укр. Тов. Теребовельська Поміч слідуючі:

Родина Дрозків $10; по $5: Н. Благітка, В. Морозович, М. Дроздик (син Петра), П. Тичинський, Д. Розвадовський, І. Грицишин, М. Дроздик, В. Штик, І. і М. Тичинські, В. Сидор, В. Вітвицький; по $3: К. Мудрійовський, В. Чоп; по $2: П. Сененький, П. Романович, І. Миколаєнко, Н. Романович, Г. Тарка, О. Штик, Н. Куліковський, І. Витвицький, Й. Серетний, Н. Жмурко, П. Литвинишин; по $1: І. Піґович, К. Піґович, А. Стахів, Т. Пискорівський, Ф. Іскра, С. Яремчук, С. Циран, Ю. Михальська, С. Дзвінник, В. Возьний, О. Фіґуль, Т. Дідоха, А. Ґерич, Федорак, Ющишин, Людкевич, В. Вирозумський, Т. Ґураль, Флайшман, Т. Беллі, Н. Луцер; Й. Слободян 30 ц.; по 25 ц.: Головчак, Томкевич. — Разом $115.80.

Передано до краю $50, а решта зістає ще при Товаристві.

Н. Романович, секр.

ГАРТФОРД, КОНН.

На Рідний Край.

Братство св. Івана Хрестителя, від. 277 У. Н. Союза, перевело збірку на своїх мітінґах і поза мітінґами на поміч інвалідам. Члени зложили як слідує:

М. Курдина $7; В. Дерлиця $3; по $2: І. Нестерук, М. Бойко, І. Гнатюк, П. Курко, О. Курко, П. Молява; по $1.50: С. Мотиль, А. Бойчук; по $1: І. Гойчук, О. Мослоха, Я. Ґвізль, І. Шостак, А. Воробель, Н. Шеґда, В. Неміровський, Д. Ярдан, Л. Апанович, М. Гнатюк, Н. Хорнад, І. Бойко, М. Ярошевич, М. Ткачук, Т. Ткачук, А. Данилюк, С. Федірко, П. Калухович, Н. Н.

Разом зібрано від членів $44.

Онуфрій Курко зібрав в ресторації від слідуючих:

К. Жонс $2; по $1: Л. Вілкас, А. Пібедо, А. Нонікас, Ф. А. Сахарчук, Ю. Бабоній, І. Врбенди; по 50 ц.: Н. Курко, Ю. Ґоронцій, Ю. Ружайський, П. Фреда, П. Пантано; по 25 ц.: Ф. І. Вілкос, Г. Ружайський, Ю. Єнтенберґ, С. Проць, П. Бондза. — Разом зібрав $11.75.

На весільній забаві у молодих Арнолд, на зазив О. Йордана, зібрано як слідує: по $1: О. Йордан, С. Вішньовський, І. Пітуляк; по 50 ц.: О. Пітуляк, І. Пітуляк (мол.), В. Зродовський.

Дрібними датками зібрано $4.60. — Разом зібрано $64.85, котрі вислано до краю через Обеднання на інвалідів.

Братство св. Івана Хрестителя дало зі своєї каси на Рідну Школу $10.

Члени зложили від себе $6.50.

По $1: П. Курко, М. Курдина, О. Мослоха, В. Дерлиця; по 50 ц.: І. Нестерук, С. Мотиль, І. Бойчук, А. Воробель, Н. Хорнад.

Разом на Рідну Школу вислано через Обеднання $16.50.

М. Курко.

НОРТГЕМПТОН, ПА.

На Рідний Край.

Тов. Укр. Січових Стрільців ухвалило на річнім мітінґу дати поміч потерпівшим в Галичині $25, а $10 на ліки для побитих, $10 потерпівшим матеріяльно, а $5 на визвольну боротьбу. Гроші вислано через Обеднання.

За Уряд:

В. Шишка, О. Задубера, Л. Демчук, секр.

АМГЕРСТ-ГЕДЛЕЙ, МАСС.

Коляда на Рідну Школу.

Заходом Комітету Української Школи в Амгерст ходили по коляді добродійки: Р. Намака, А. Олексів. Н. Пилипців, К. Басара.

Заколядували $26.25.

Жертву зложили: по $2: Н. Виничик, Л. Намака; по $1: Й. Затирка, П. Пилипців, А. Олексів, В. Болюх, А. Пилипів, М. Сарна, С. Базара, Т. Чернявський, Г. Котович, Гр. Ковба, М. Незнайко, І. Васькевич, І. Тутрин, Ів. Бабяк, А. Ярош, О. Ройко, П. Музика, Г. Базара, І. Забавський, М. Лецко; по 50 ц.: Й. Доскоч, С. Базара, Н. Богославська, Книгницький; Вятур 25 ц.

Гроші вислано до краю через Обеднання.

Й. Затирка.

ГАРТФОРД, КОНН.

Для потерпівших від побоїв.

Як де зійдуться наші жінки і розповідають одна другій про те, що діється в рідним краю, то всім нам котяться сльози. Та самі сльози не поможуть. Треба поміч давати. І от тому ми не повинні тепер припустити ні одної нагоди, щоби не зібрати якоїсь жертви для скатованих наших братів. На ту поміч жертвували: Параня Сорока 2 дол.; по 1 дол.: Анна Чехович, Катерина Ярошевич, Софія Бичко, Тацька Фуярчук, Софія Ґроґоза, Нелі Шаркивеч; Анна Гартин 75 ц.; по 50 ц.: Анастазія Витренчиха, Віра Страпка, Анна Губіч, Анна Дяченко, Евдокія Вирневич, Олена Базилевич, Пазя Бидля; по 25 ц.: Текля Кошко, Анна Гуда, Ева Каринович. Разом зібрано 13 долярів, які вислано до краю через Обеднання.

Нелі Шаркевич.

БЕЙОН, Н. ДЖ.

Коляда на Рідний Край.

Гром. В. Мельник переслав через Обеднання коляду в сумі 51 дол. 50 ц. Гроші призначено так: 26 дол. 50 ц. на Рідну Школу, політичним вязням 5 дол., на ліки 10 дол. і на визвольну боротьбу 10 долярів.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Збірка на медичну допомогу.

Гром. Олекса Кобилянський переслав збірку на медичнодопомоговий фонд в сумі 27 долярів, яку зложено так: Товариство Жеребецька Любов пожертвувало з каси 10 дол. Члени Товариства зложили: В. Бих 5 дол.; І. Жонґла 2 дол.; по 1 дол.: М. Ямка, Г. Левицький, Й. Стереника, Марія Фурик, Анна Фурик, О. Кобилянський, Й. Соловський, Б. Белін, І. Гинда й п. Жуковський.

МИЛВИЛ, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

На забаві у гром. М. Ключки гості не забули за Рідний Край і зібрали на Рідну Школу 12 дол. 10 центів. До цих грошей прилучено ще 2 дол. 17 цен., які залишилися від оплати телеграми з протестом проти ляцьких звірств. Пересилка грошей виносить 12 центів. Вислано на Рідну Школу через Обеднання 14 д. 15 ц. Жертви зложили: по 1 дол.: В. Бончук, І. Черкас, Франя Черкас, Ф. Бучинський, Ф. Кравц, Т. Дупняк, С. Чопек, М. Ключка, Г. Замойський, І. Капустій; по 50 цнт.: Параня Бончук, П. Чопек, І. Романюк; М. Капустій 35 цнт.; Анастазія Чопек 25 цнт.

КЛІВЛЕНД, О.

На Рідну Школу.

Грамадяни Дмитро й Олена Кульчицькі переслали через Обеднання до Рідного Краю пожертви 50 долярів. Гроші призначені на Рідну Школу.

ЕЛМАЙРА, Н. Й.

На Рідну Школу.

За стараннем Українського Сітизенського Клюбу відбулась збірка на Рідну Школу. Збіркою занялись члени Клюбу, котрі не щадили часу й пішли по домах в Елмайра й Елмайра Гайтс з українськими щедрівками.

Не зважаючи на тяжкі часи та безробіття, а розуміючи справу Рідної Школи в старім краю, котра, хоч переслідувана ляцькими наїздниками, не припиняє своєї діяльности, свідомі Українці жертвували коляду як члени Укр. Сіт. Клюбу так і громадянство Елмайра і Елмайра Гайтс, Н. Й.

Коляду зложили: о. Л. Закревський 2 дол.; по 1 дол.: П. Базарницький, П. Гричаник, В. Клімовський, П. Ващишин, В. Пасельський, А. Бубняк, А. Корецька, Г. Левуш, О. Осташевський, Н. Ментух, О. Вітязь, К. Юськів, Ю. Созанський, Д. Пасельський, О. Курила, К. Гайдук, А. Харчишин, Ф. Харчишин, І. Пайосик, Г. Рйопко, С. Вавер, К. Каролінчак, А. Перон, М. Скалко, Ю. Шеремета, Р. Клімовський, І. Моспан, Д. Чучман, В. Шуманський, Г. Конасевич В. Шабатура і П. Комарницький; по 50 цент.: С. Сидор, М. Дудар, С. Казьмирський, Ю. Тарбай (Рай), І. Тарбай, В. Стець, І. Кохарчик, Д. Мовчан, Н. Н., Ю. Сикела, І. Панила, Н. Петрусів, П. Черкес, Г. Левуш (ст.), Н. Войтина, М. Гидзик, П. Білозур, І. Рапач, П. Швайка, І. Романків; по 25 цнт.: І. Черкес, П. Мазур, П. Зубрицький, Я. Сівак, М. Білінський, Ф. Баталюк.

Ходили щедрувати слідуючі: П. Базарницький, П. Гричаник, В. Клімовський, П. Ващишин, В. Пасельський, В. Макаровський, М. Дудар, І. Черкес.

Зібрали разом $45.50. Ці гроші вислано через Обеднанне на Рідну Школу до Старого Краю.

Се вже друга з ряду збірка; з дня 1 листопада і протестаційного віча вислано до краю 73 дол.

Ми радіємо, що можемо стати в рядах наших братів Українців в Америці у визвольній боротьбі.

В імени Укр.-Амер. Сіт. Клюбу всім жертводавцям щире українське спасибіг.

П. Гричаник, секр.

НЮ АЛЕКСАНДРІЯ, ПА.

На Рідний Край.

о. Яцкович зібрав у церкві 3 дол.; церковної коляди зібрано 10 дол.. Колядували: І. Ґахівський, І. Бриґадир, І. Гнась, С. Мащак, І. Шрамовят, М. Пакуш, Т. Шиляк. Жертводавців не записано, бо гроші зібрав колядник перебраний за Жида.

Через Обеднання вислано до краю 13 долярів, які розділено так:

3 доляри на медичні ціли, 5 дол. на Рідну Школу і 5 дол. на боеву акцію.

Теодор Шиляк.

КАРНЕҐІ, ПА.

На Рідний Край.

Всч. о. д-р Й. Жук переслав через Обеднання різдвяний дар від Ліґи Визволення України в сумі 125 дол. Гроші призначено так: $50 на Рідну Школу, $50 на У. В. О. і $25 на сироти.

ПОВОРОТ ТАРЗАНА.

(47)

Молода малпа далі розповіла Тарзанові, що ті потвори, несучі білу самицю, пішли десь на схід. Було це пів місяця тому. Та Тарзан вже більше не слухав оповідача. Він уже думав про ту білу жінку, що стала жертвою страшних напасників. Можливо вона навіть одної раси з ним. Ні слова не кажучи нікому, Тарзан швидко направився в гущавину джунґлів і зник десь поміж деревами й вже швидко перескакував з одного на друге, поспішаючи на схід.

Джейні не знала, як довго вона перебула в темній кімнаті під олтарем храму в місті Опар. Мабуть довгі часи вона пролежала там нерухомо й немічно. Коли до неї почали привертатися її сили, то до неї пильнійше почали придивлятися огидні потвори, що були не малпами й не людьми. Нарешті настав день, коли вони вивели її з слабенько освітленої кімнати до великої й світлої салі, в якій відбувався суд над жертвами мешканців Опар. Тут вона побачила в центрі велкий камяний престіл.

Ті страшні потвори звязали міцно її ноги та руки. Після того її підхопили дужими руками й положили на престіл, заляний людською кровю. Потім почали якийсь страшний танок, що перелякано Джейні до страчення нею притомности. Вона навіть не бачила блескучого довгого ножа, який жрекиня підносила високо над її грудьми. Жрекиня поволі готувалася завдати смертельний удар своїй жертві, яку приносилося тепер в жертву сонцеви.

Лише одну мить Джейні ніби прийшла до притомности, але побачивши над собою страшний ніж, вона знову стратила притомність. Дні й ночі не відпочиваючи, поспішав Тарзан через джунґлі в напрямку до міста Опар. Він був певний, що та женщина також буде призначена в жертву сонцеві. В його уяві малювався храм з престолом посередині, а на тім престолі нещаслива жертва. Це піддавало йому ще більшої енерґії й він поспішав, щоб вратувати ту жертву, як сам він колись вратувався.